

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie**

Kraków, dnia 08 września 2011 r.

**Pan
Jacek Majchrowski
Prezydent Miasta Krakowa
Plac Wszystkich Świętych 3-4
31-004 Kraków**

P/11/140
LKR-4101-02-01/2011

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r., Nr 231 poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie przeprowadziła w Zarządzie Inwestycji Komunalnych i Transportu w Krakowie (ZIKiT) kontrolę pobierania opłat za zajęcie pasa drogowego na terenie Miasta Krakowa w latach 2010 – 2011 (I kwartał).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 28 lipca 2011 r. przez p. Joannę Niedziałkowską Dyrektora ZIKiT, Najwyższa Izba Kontroli, stosowanie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezydentowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

1. Najwyższa Izba Kontroli negatywnie oceniła pobieranie opłat za zajęcie pasa drogowego przez Zarząd Inwestycji Komunalnych i Transportu. Nieprawidłowości obejmowały trzy grupy zagadnień i dotyczyły:
 - braku uregulowania stanu prawnego gruntów zajętych pod drogi oraz braku wyznaczenia granic pasa drogowego (głównie poza śródmieściem Krakowa);
 - braku monitorowania zajęć pasa drogowego bez zezwolenia zarządcy drogi, przez co zaniechano pobierania należnych budżetowi Miasta dochodów z tego tytułu;
 - nierzetelnego prowadzenia ksiąg rachunkowych oraz nierzetelnej sprawozdawczości.
2. Najwyższa Izba Kontroli wniosła zastrzeżenia do braku uregulowania stanu prawnego gruntów zajętych pod pas drogowy dla zarządzanych przez ZIKiT 1 384 km dróg

publicznych. NIK stwierdziła, że granice pasa drogowego nie zostały w pełni oznaczone na odcinkach dróg poddanych oględzinom (poza drogami w śródmieściu Krakowa).

Izba ma na względzie fakt, iż brak uregulowania stanu prawnego powstał wskutek wieloletnich zaniedbań w tym zakresie, a dokonanie regulacji prawnej nieruchomości zajętych pod drogi w warunkach rozdrobnienia gruntów, zróżnicowanej ich ewidencji oraz trudności z ustaleniem właścicieli poszczególnych działek jest czasochłonne i kapitałochłonne. Najwyższa Izba Kontroli zwraca jednak uwagę, że bez dokładnych informacji o przebiegu granic pasa drogowego zarządca drogi nie może prawidłowo realizować swoich obowiązków określonych w art. 20, art. 22, art. 29 i art. 29a oraz art. 36 i art. 40 ustawy o drogach publicznych¹.

Pozytywnie natomiast zostało ocenione podjęcie prac związanych z uzupełnianiem danych w elektronicznym systemie ewidencji dróg.

3. NIK negatywnie oceniła brak skutecznych działań zmierzających do usunięcia z rejonu Ronda Mogilskiego 4 wielkopowierzchniowych tablic reklamowych, umieszczonych na terenie inwestycji przebudowy Ronda. Usytuowane czasowo w październiku 2007 r. u zbiegu ulic Lubomirskiego i Prażmowskiego, miały być, zgodnie z porozumieniem z 2002 r., przeniesione na inne miejsce (wskazane przez Miasto Kraków), poza teren budowy. Po zakończeniu inwestycji i ujawnieniu ich usytuowania w marcu 2008 r. przez Zarząd Dróg i Transportu w Krakowie reklamy te nie zostały usunięte pomimo wezwań kierowanych do ich właściciela - firmy Media Billboard, sp. z o.o. w Krakowie oraz sygnatariusza porozumienia - spółki Chopin.

Izba zwraca uwagę Pana Prezydenta na treść art. 40 ust. 1 i 2 ustawy o drogach publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115), z której wynika, iż zajęcie pasa drogowego na cele niezwiązane z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg wymaga zezwolenia zarządcy drogi, w drodze decyzji administracyjnej, co powinno skutkować pobieraniem opłat z tego tytułu. W przypadku stwierdzenia reklamy bez zezwolenia zarządcy drogi, w myśl art. 40 ust. 12 cyt. ustawy o drogach publicznych, powinna zostać naliczona kara.

4. NIK negatywnie oceniła prowadzenie ksiąg rachunkowych w zakresie ewidencji dochodów budżetowych dotyczących opłat za zajęcie pasa drogowego oraz odsetek z tytułu niezapłaconych w terminie należności. Wskutek braku prawidłowego powiązania

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115 ze zm.

elektronicznego systemu ewidencji decyzji obejmujących zajęcia pasa drogowego z systemem finansowo-księgowym oraz braku skutecznego nadzoru nad wprowadzaniem danych do systemu, doprowadzono w okresie 2009 r., 2010 r. i I kwartał 2011 r., do znacznych opóźnień w ewidencjonowaniu należności oraz odsetek z tego tytułu. ZIKiT nie potrafił określić zgodnej ze stanem faktycznym, a więc wiarygodnej, kwoty należności oraz zwymiarować kwoty odsetek od należności przeterminowanych. Do dnia zakończenia kontroli Izba nie uzyskała takich danych. Wg danych z tak prowadzonej ewidencji na 25 czerwca 2011 r. saldo zaległości w zakresie opłat wynosiło 12 170 946 zł, a baza danych zawierała 16 433 decyzji nierozliczonych (nieskojarzonych z płatnościami). W stosunku do powstałych zaległości ZIKiT nie prowadził windykacji i egzekucji.

5. Ponadto kontrola wykazała, że w ZIKiT, w badanym okresie nie ujmowano w księgach rachunkowych wszystkich osiągniętych przychodów z tytułu opłat za zajęcie pasa drogowego, dotyczących danego roku obrotowego, nie wprowadzano do nich każdego zdarzenia, które nastąpiło w okresie sprawozdawczym, a konto księgi głównej nie zawierało zapisów o zdarzeniach w ujęciu systematycznym i w chronologicznej kolejności, co było niezgodne z zasadami określonymi w art. 6, art. 15 i art. 20 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości².

Wyżej opisane prowadzenie ewidencji należności z tytułu zajęcia pasa drogowego skutkowało niewykazywaniem wszystkich należności dla budżetu m. Krakowa, a także mogło wpływać na brak dochodzenia należności z tytułu zajęcia pasa drogowego.

6. NIK negatywnie oceniła wiarygodność i rzetelność sporządzanych sprawozdań budżetowych o należnościach za lata 2009 - 2011 (I kwartał) oraz sprawozdań finansowych, tj. bilansu i rachunku zysków i strat za 2010 r. Dane zawarte w tych sprawozdaniach nie były zgodne z danymi odpowiednich kont syntetycznych i analitycznych.

Wskutek m.in. niekompletnej i nierzetelnej ewidencji, kwota należności z tytułu opłat za zajęcie pasa drogowego zawarta w ww. sprawozdaniach budżetowych była niższa od kwoty wynikającej z podsumowania kont analitycznych. Ponadto dane ujęte w sprawozdaniach finansowych (bilans i rachunek zysków i strat za 2010 r.) nie były zgodne z danymi w zestawieniu obrotów i sald kont syntetycznych i danym

² Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

w sprawozdaniach budżetowych. Między innymi dotyczyło to niezgodności w zakresie dochodów i należności.

7. Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na brak rzetelności w wykonywaniu nadzoru nad podległą jednostką, bowiem kontrola m.in. w zakresie organizacji ksiąg rachunkowych, obiegu i kontroli dowodów księgowych oraz sprawozdawczości przeprowadzona w IV kwartale 2010 r. przez Biuro Kontroli Wewnętrznej Urzędu Miasta Krakowa wykazała, że rachunkowość w ZIKiT była prowadzona zgodnie z obowiązującymi przepisami za wyjątkiem ksiąg pomocniczych, obejmujących rozrachunki i roszczenia w zakresie zobowiązań. Jednak ustalenia kontroli NIK tylko w zakresie ewidencjonowania zdarzeń z tytułu pobierania opłat za zajęcie pasa drogowego nie korespondują z ustaleniami kontroli przeprowadzonej w ZIKiT przez podległe Panu Prezydentowi Biuro Kontroli Wewnętrznej.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie wnosi do Pana Prezydenta o podjęcie działań nadzorczych w celu zapewnienia:

1. Sukcesywnego regulowania stanu prawnego gruntów pod drogami i wyznaczenia granic pasa drogowego dla zarządzanych dróg.
2. Prawidłowego ewidencjonowania zdarzeń związanych z pobieraniem opłat i kar za zajęcie pasa drogowego.
3. Podjęcia przez ZIKiT postępowań administracyjnych mających na celu nałożenie kar z tytułu nielegalnego zajęcia pasa drogowego w przypadkach stwierdzonych w toku kontroli NIK.
4. Doprowadzenie do zgodnego z przepisami ustawy o drogach publicznych usytuowania nośników reklam, o których mowa w punkcie 3 niniejszego wystąpienia.
5. Zweryfikowanie sprawozdania finansowego ZIKiT za rok 2010 w aspekcie zapewnienia kompletności zaewidencjonowania wszystkich zdarzeń związanych z pobieraniem opłat za zajęcie pasa drogowego.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się o przedstawienie przez Pana Prezydenta, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Prezydentowi prawo zgłoszenia na piśmie, do Dyrektora Delegatury NIK w Krakowie, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie wniosków, ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Otrzymują:

1. Adresat

2. Akta kontroli

Podpisat

Wicedyrektor Delegatury NIK

Jan Kosiniak